

Samengesteld Blad

Van de redactie

Beste lezer,

Het 4^e en laatste nummer van deze jaargang telt aanzienlijk minder pagina's dan wat afgelopen jaren gebruikelijk was. In een enquête waarin vragen over het Samengesteld Blad gesteld werden, kwamen o.a. reacties op de omvang: "Mag het een onsje minder?"

Het SB is in de eerste plaats een mededelingenblad. In overleg met het bestuur is ervoor gekozen om voortaan de activiteiten te vermelden en actuele zaken. Tot die actuele zaken rekenen we ook nieuwe leden die zich voorstellen en die wij van harte verwelkomen: Esther Veldman, Monique Engels, Han en Ingrid Mul.

Voorlopig houden we de rubrieken 'De keuze van...' en 'een aquarel' erin. Onder onze leden zijn heel goede fotografen en aquarellisten die op bijzondere wijze iets wonderschoons uit de natuur weten vast te leggen. Met John Keats zeggen wij "a thing of beauty is a joy for ever". Genieten dus ...

Veel lees- en kijkplezier gewenst!

De redactie

Inhoud

Excursies 4e kwartaal	2
Determineeravonden	4
Lezingenprogramma	5
De keuze van...	7
Aquarel	8
Nieuwe leden	9
Algemene informatie	13

Excursies 4e kwartaal 2025

4 oktober - vogelexcursie naar Tholen

We bezoeken het Rammegors, de Van Haaftenpolder en polder Schakerlo, alle gelegen op Tholen. Daar zoeken we wat er aan vogels te zien is. In met name de Van Haaftenpolder maken we ook een wandeling. Contact: Hans Boekhout, 0651868996

11 oktober - waterbeestjes zoeken met Wim Langbroek in duingebied Lentevreugd

Wim Langbroek is een ecooloog uit Katwijk, een veelzijdige natuurkenner en gespecialiseerd in hydrobiologie. Met Wim en Betty en Ruud van Middelkoop gaan we waterbeestjes vangen. We doen dat in Lentevreugd, duingebied bij Wassenaar en een voormalig bollengebied. Wim herkent ook alle vogelgeluiden, dus we letten ook op wat daar rondvliegt. Bijdrage voor de gids is 5 euro p.p. Contact: Eric Stockx (0658953678)

15 oktober - Midweek excursie naar de Groenzoom

De Groenzoom, gelegen aan de Noordrand van Rotterdam, heeft zich ontwikkeld tot een interessant vogelgebied. Het is iedere keer weer een verrassing wat je te zien krijgt. In deze tijd zullen het vooral doortrekkende stelt- en waadvogels zijn. Maar, we laten ons graag verrassen! Contact: Hans Boekhout, 0651868996

18 oktober - Oostvoornse Meer en Maasvlakte 2, vogeltrek

In oktober is Maasvlakte 2 dé plek om vogels te spotten, vooral zeevogels op trek en wintergasten tot verrassende dwaalgasten. Onderweg maken we verschillende stops, van de noordkant van het Oostvoornse Meer tot de Maasmond en alles daar tussenin. Contact: Esther Veldman, 0628172546

25 oktober - Kwade Hoek

We gaan rondwandelen in de Kwade Hoek na een eerste stop op de pier van de buitenhaven in Stellendam. In september zijn er leuke vogels gespot: de Zeearend, de Visarend en de Witbuikrotgans, Goudplevieren en de Krombekstrandloper. Voor de zilte flora gaan we onder meer op zoek naar het Smal vlieszaad, de Zeemelkdistel, de Zeeweegbree, de Zeewolfsmelk met de Zeewolfsmelkbladroller, het Lamsoor, de Zulte en de Zilte schijnscurrie vinden we zeker. En misschien ook de Zeevenkel. We proberen ook de twee soorten Zeekraal te onderscheiden. Daarnaast gaan we natuurlijk genieten van het prachtige gebied. Contact: Erica Griffioen, 0611440112

1 november - Nieuwe Driemanspolder

De Nieuwe Driemanspolder in de buurt van Zoetermeer is ingericht als een waterbergingsgebied. Op vogels heeft een dergelijk plas-dras gebied een sterke aantrekkingskracht. Dat zorgt ervoor dat er het hele jaar door verrassend veel vogelsoorten te zien zijn. In deze trektijd kan dat voor leuke onverwachte soorten zorgen! Contact: Hans Boekhout, 0651868996

8 november - Langevelderslag, paddenstoelen en vogels

Het duingebied van Langevelderslag kent nauwelijks paden. Het is dan ook verrassend om door het gebied te zwerven, waarbij Tepelaardsterren, Rozetmos, Damhert of misschien een overwinterende Boomleeuwrik gezien kunnen worden. En natuurlijk nog veel meer. Toegang is 1,50 euro. Dagkaart kopen via internet bij Amsterdamse Waterleidingduinen. Bij parking Langevelderslag is het ook betaald parkeren. Contact: Ans den Haan 0619954952

13 november - Midweek excursie Zevenhuizerplas en Eendragtspolder

We wandelen door dit gebied, dat vermaard is om zijn vogelrijkdom. Contact: Hans Boekhout, 0651868996

15 november - Hellegatsplein, Battenoord, Grevelingendam

Op het Hellegatsplein bezoeken we de verschillende vogelhutten van de "Vogelboulevard" en hopen we een Zeearend te zien. Bij Battenoord gaan we de Flamingo's bekijken, die broeden in het Zwillbrocker Venn net over de grens in Duitsland en overwinteren in de Grevelingen. Op de Grevelingendam gaan we voor de Geoorde Futen en de steltlopers, die overwinteren langs de Oosterschelde. Contact: Eric Stockx, 0658953678

22 november - Zuidpier van IJmuiden

We gaan naar zeevogels turen op de Zuidpier. Jan van Genten, Zwarte zee-eenden, Kleine jagers? Wie weet! Contact: Hans Boekhout, 0651868996

29 november - Kwade Hoek en Brouwersdam

Vogels kijken bij de Kwade Hoek en op de Brouwersdam is in dit seizoen een echte belevenis. De wintergasten zijn gearriveerd, dus zet de telescoop maar op (en pas op dat-ie niet omwaait...). Contact: Hans Boekhout, 0651868996

6 december - Westenschouwen, bos en strand

Dit is een wandelexcursie door de Domaniale bossen en langs het strand van Westenschouwen. We kijken naar paddenstoelen, planten en vogels. Contact: Hans Boekhout, 065186899

10 december - Midweek excursie naar Willeskop

Willeskop is een water- en weidegebied in de buurt van Oudewater. Het is onlangs omgevormd tot waterbergingsgebied. Dat garandeert veel watervogels, die we dan ook allemaal gaan bekijken! Contact: Hans Boekhout, 0651868996

13 december - Duifpolder en Starrevaart, vogels

In de Duifpolder bij Schipluiden overwinteren ieder jaar tientallen Kleine rietganzen. Ze zijn te herkennen aan de roze vlek op de snavel, de roze poten (Pink-footed Goose) en de blauwe waas op de bovendelen. We kijken ook bij de Starrevaart naar de vogels die daar zitten en gaan mogelijk nog naar een andere plek in Zuid-Holland. Contact: Eric Stockx, 0658953678

20 december - Amsterdamse Waterleidingduinen

De AWD zijn een beschermd natuurmonument, waar je ook buiten de paden mag struinen. Door de vele kanalen om het water te zuiveren is het een oase in de duinen, die vele watervogels uit de koude gebieden aantrekt. Grote zaagbekken en Brilduikers kun je van dichtbij bekijken. We zien er vrijwel zeker ook Damherten. Een toegangkaart kost 1,50 euro en is online te boeken. Parkeren kost 2 euro, ter plaatse te pinnen. Contact: Eric Stockx (0658953678)

We vertrekken op de zaterdagen om 9:00 u. Op door-de-weekse dagen vertrekken we om 9.30 u. behalve wanneer anders vermeld. Vertrekpunt: Capelsebrug, parkeerplaats bij de vrachtauto's.

Aanmelden door een e-mail te sturen naar knnvijenl@gmail.com of door je aan te melden via onze Signal excursiegroep-app.

Dit excursieprogramma is lang van te voren gemaakt, er kan altijd iets veranderen. Kijk daarom minstens een dag van te voren op onze website: <https://ijsselenlek.knnv.nl/>

Determineeravonden

De determineeravonden worden gehouden op **14 oktober, 11 november en 16 december** van 20.00 tot 22.00 uur bij Yvonne de Boer, Plantsoenstraat 1 in Capelle a/d IJssel. Opgeven hiervoor is niet nodig.

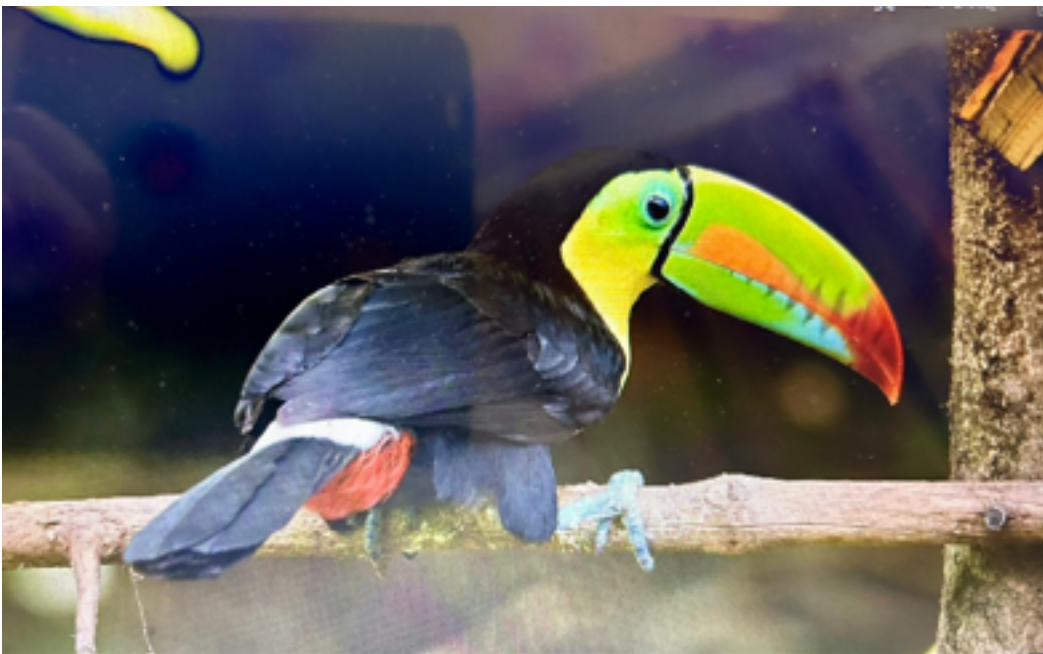
Lezingenprogramma

21 Oktober: Kjell Nilsen over Costa Rica

Er zijn waarschijnlijk weinig landen die zo tot de verbeelding van vogelaars spreken als Costa Rica. Costa Rica is een vogelparadijs met meer dan 900 vogelsoorten per vierkante kilometer, wat het een van de vogelrijkste plekken ter wereld maakt. Dankzij de grote biodiversiteit en gevarieerde habitats, zoals regenwouden en nevelwouden, maar ook hooggebergten kun je er unieke vogels spotten, waaronder de beroemde Splendid Quetzal.

Wij zijn al een flink aantal jaren van plan geweest om dit land te bezoeken maar twee keer strooide Corona roet in het eten en daarna ziekte. Uiteindelijk is het in februari van 2025 dan toch gelukt en maakten we een mooie rondreis door dit fraaie land.

Buiten het start- en eindpunt hadden we zes onderkomens in zes verschillende biotopen. We hebben zelf gereden en in de verschillende biotopen werden we rondgeleid door lokale en ervaren gidsen. In deze presentatie wil ik u meenemen op deze bijzondere reis.

Keel-billed toucan (*Ramphastos sulfuratus*)

Three-toed sloth (*Bradypus variegatus*)

Capuchin monkey (*Cebus imitator*)

18 november: Huub Lakerveld en Krystelle Bolivar over de Filipijnen

Krystelle is geboren en getogen in de Filipijnen, een land in Zuidoost-Azië met ruim 7000 eilanden. Ze begon haar land en wat het te bieden heeft te waarderen nadat ze al vertrokken was. Door te praten met andere Filipino's in het buitenland leerde ze meer over de verschillen in talen, gebruiken en eten. De Filipijnen biedt niet alleen prachtige en diverse landschappen, maar ook een grote diversiteit aan gerechten en culturen, waar Krystelle van alles over weet te vertellen.

Huub kwam voor het eerst in de Filipijnen in 2017, waar hij onder meer zijn duikcertificaat haalde (en Krystelle ontmoette). Na meerdere keren langdurig in de Filipijnen te zijn geweest, kijkt hij nu met andere ogen naar zijn 'tweede moederland'. De Filipijnen kent een bijzondere biodiversiteit, met een erg hoog percentage endemische soorten. De focus ligt op vogels, maar er volgen ook uitstapjes naar andere dieren en flora. We nemen zelfs even een kijkje onder de zeespiegel.

De lezingen vinden plaats om 20 uur in buurtcentrum De Fluiter, Wiekslag 3, Capelle a/d IJssel. De toegangsprijs is €3, incl. koffie of thee.

De keuze van Hans Boekhout

Op 5 juli van dit jaar ging de zaterdagse excursie onder andere naar het Noordervroon op Walcheren. We gingen daar vooral heen om de verschillende sternsoorten, die daar broeden, te bekijken. Terwijl we daar rustig over een landweggetje wandelden flitste er opeens een roofvogel voorbij met een prooi in zijn poten. Voordat iedereen ook maar precies in de gaten had wat hier precies gebeurde had Huub Lakerveld de vogel al gefotografeerd. En nog haarscherp ook! Het bleek om een Sperwer te gaan die zojuist een stern had geslagen. Ik ben sprakeloos van de reactiesnelheid, waarmee Huub deze foto maakte. En ik vind het ook nog eens een heel geslaagde actiefoto!

Aquarel van Johanneke van Embden

Watersnip, de oorspronkelijke aquarel meet 70 x 50cm.

Nieuwe leden stellen zich voor...

Esther Veldman stelt zich voor:

Esther aan het bomen...

Voor wie mij nog niet kent: hallo! Ik ben Esther Veldman.

Ik ben 48 jaar en woon samen met mijn vriend in Rotterdam, in de wijk Het Lage Land, vlakbij de Kralingse Plas. Van beroep ben ik grafisch vormgever, maar in mijn vrije tijd ben ik het liefst buiten. Fietsen, wandelen, nieuwe plekken ontdekken... of gewoon lekker dichtbij huis bezig zijn in onze gezamenlijke VvE-tuin.

Die liefde voor buiten zijn heb ik al sinds ik kan lopen. Ik ben opgegroeid in Zwolle, niet ver van de plek waar ooit een Sperweruil zat. Destijds dacht ik nog: *wat is er nu leuk aan urenlang naar een vogel staren?* Inmiddels weet ik wel beter. ;-)

Sinds mijn verhuizing naar Rotterdam is mijn interesse in vogels echt opgebloeid. Ik vind het heerlijk om vogels te spotten en te fotograferen, en zo steeds meer soorten te leren kennen. Ik sloot me eerst aan bij de Rotterdamse KNNV-afdeling en ging daarna regelmatig met jullie op excursie. Ook volgde ik de vogelcursus

van Hans en Eric, waar ik ontzettend veel van heb geleerd. Dat vind ik zo leuk aan deze afdeling: de afwisselende activiteiten en de enorme kennis die jullie met elkaar delen.

Naast vogels word ik trouwens ook blij van andere gevleugelde vrienden: bijen, hommels, libellen en vlinders. Mijn drie balkonnetjes staan vol bloemen en planten, en alle insectenhôtels zijn altijd bezet. In de lente zit ik vaak met mijn camera op statief bij de ingang van een nestje, om de bouw en bedrijvigheid vast te leggen. Voor wie het trouwens leuk vindt: mijn vogel-fotomomenten deel ik op Instagram via **@gevleugelde_vriendjes** en mijn insectenfoto's vind je op **@pretmeteeninsect**

Omdat ik mijn enthousiasme graag wil delen en inzetten, ben ik begin dit jaar officieel lid geworden van deze afdeling. Ook ben ik gestart als weidewachter in polder Hitland. Ik heb er ontzettend veel zin in om hier nog meer te leren, mee te helpen en samen te genieten van al het moois dat de natuur ons biedt.

Esther ziet vlinder...

Han Mul en Ingrid Mul-Kluck stellen zich voor:

Tja, hoe stel je je voor aan mensen die heel veel van de natuur weten en je jezelf nog een absolute beginner voelt? Vroeger hadden mijn ouders een vakantiehuisje in Rockanje en zij hielden van de natuur. Omdat we in Rockanje een lidmaatschap van Natuurmonumenten nodig hadden om in de duinen te mogen wandelen, waren we lid. Behalve het toegangspasje en een vogel- en plantenwaaier om dingen in op te zoeken deden we niet meer dan gewoon genieten van de natuur en veel wandelen in de duinen.

Han houdt van fotograferen, hij ziet de natuur als een soort kunstobject, met mooie lijnen en kleuren. Ik ben van het schilderen, ik zie de kleuren en het mooie van de dieren en planten en de schimmels en nog veel meer, je snapt het wel, onze wandelingen in de natuur gaan niet snel.

Dus waarom lid geworden, heel simpel, afgelopen januari is Han gestopt met werken en we zochten iets wat we samen leuk vinden. Dat het iets met natuur zou zijn was snel duidelijk, we hebben de plantencursus gedaan en vonden het beiden leuk en leerzaam. We genieten nu nog meer van alles wat we zien en onze wandelingen zijn kleurrijker geworden.

Omschrijf ons als absolute beginners in kennis maar gevorderden in het genieten van het mooie van de natuur.

Kokkel, foto: Han Mul

Monique Engels stelt zich voor:

Zoals het dit jaar begon, een aankondiging over de determineercursus van de Floron van John Renirie via de vrienden van het Schollebos, gesponsord door de KNNVIJsselenLek .

Aangezien het voor mij alweer lang geleden was dat ik me hiermee bezig hield (50 jaar ongeveer), leek het me een leuke update en heb me ingeschreven. Met als gevolg dat ik nu kersvers lid ben van de KNNV IJssel en Lek.

Laat ik me voorstellen: ik ben Monique Engels (1952)

Het zijn voor mij vooral de planten, een liefde doorgegeven door een opa, die wel ver weg woonde, (de reis tussen Emmen en Aardenburg was in mijn jeugd een hele wereldtrip), maar die zijn kleinkinderen graag attendeerde op alles wat leefde en bewoog. De teunisbloemen in de duinen bij Cadzand waren heel bijzonder. Het weerhield ons er niet van om van het duin over het helm naar beneden te roetsjen, al wisten we toen al, dat dat eigenlijk niet kon.

Toen ik na de middelbare school kon kiezen tussen doorgaan met muziek of “iets” met planten, was de keuze gemaakt. Ik wilde in Wageningen vol idealisme gaan voor plantenveredeling of plantenziektenkunde. Gelukkig is het dat niet geworden, ik ben tijdig overgestapt naar de middelbare tuinbouwschool toentertijd nog alleen voor meisjes, Huis te Lande, waar ik een van mijn stages in Den Haag bij Jan Mol heb kunnen doen, het inventariseren van de wilde planten in de stad. Ongelofelijk wat ik bij hem heb geleerd.

Als tuinarchitect/tekenaar had ik echter wel te maken met planten, maar niet met wilde. En zo zakte mijn kennis snel weg, ook door de switch naar de muziek, conservatorium, piano, zingen, muziektherapie. Later kwam daar nog werk bij als sociaal therapeut.

Nu is het cirkeltje weer rond. De plantencursus is in juli succesvol afgerond, het determineren blijft nog net zo lastig als 50 jaar geleden, maar het is fijn om in een enthousiaste groep mensen (op allerlei gebied) te mogen participeren.

voor de kenners: mijn vingers met gewone rolklaver (les 10 van de Floron determineercursus)

Algemene info

Redactie Samengesteld Blad: Greetje de Back (eindredactie), Hans Boekhout (vormgeving)

Het **bestuur** van de KNNV-afdeling IJssel en Lek:

Voorzitter: Hans Boekhout (hansboekhout@icloud.com)

Secretaris: Sonja Hanedoes (sonjahanedoes@gmail.com)

Penningmeester en ledenadministratie: Kjell Nilsen (kenilsen@xs4all.nl)

Natuurhistorisch secretaris: Eric Stockx (estockx@gmail.com)

Algemeen lid: Paul Bergmans (p.bergmans@xs4all.nl)

Lidmaatschap:

De kosten van het lidmaatschap bedragen € 35,00 per kalenderjaar. Voor huisgenootleden is dit €12,50 per jaar.

Betaling s.v.p via bankrekening NL50 INGB 000 2825797 t.n.v. KNNV afd. IJssel en Lek te Capelle a/d IJssel.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november.

Website: www.ijsselenlek.knnv.nl

Webmaster: Hans Boekhout

Lezingen en cursussen:

Deze vinden doorgaans plaats op dinsdagavonden in buurthuis De Fluit, Wiekslag 3 te Capelle a/d IJssel.

Aanvang van de activiteiten is om 20.00 uur, de zaal is open vanaf 19.30 uur. Toegangsprijs: €3 incl. koffie/thee

Organisatie lezingen: Greetje de Back (debackfibbe@gmail.com)

Determineeravonden:

Eén keer per maand vinden de determineeravonden plaats bij Yvonne de Boer, Plantsoenstraat 1 te Capelle a/d IJssel. Tel. 06-3073779

Fotoarchief:

Op de website (homepage) klikken op het trefwoord FOTO'S. Dit geeft toegang tot onze uitgebreide verzameling foto's die na iedere excursie wordt uitgebreid met een selectie van de inzendingen.

Excursies:

Excursies zijn er op alle zaterdagen. We vertrekken om 8:30 uur (zomer) resp. 9:00 uur (winter) per auto vanaf het Metrostation Capelsebrug (op de parkeerzone voor vrachtauto's), tenzij anders aangegeven bij de betreffende excursie. Eén keer per maand zijn er vogelexcursies op een doordeweekse dag, vertrek 9:30 u.

Aanmelden vooraf is noodzakelijk via e-mail knnvijenl@gmail.com. Doe dit a.u.b. vóór 19.00 uur op de voorafgaande dag. Aangeraden wordt om het volgende mee te nemen: voedsel, drinken, lidmaatschapskaarten van Natuurmonumenten en/of het Zuid-Hollands Landschap. Laarzen en/of regenkleding zijn, al naar gelang de weersomstandigheden en de gesteldheid van het te bezoeken terrein zeer nuttig. Er zijn excursies die een halve of een hele dag duren. Indien niet anders vermeld, duren de excursies de gehele dag. We maken gebruik van zo weinig mogelijk auto's. Dus als het even kan, stap bij elkaar in de auto en laat de eigen auto op de parkeerplaats staan.

Inzake het meerijden in auto's:

Het vervoer van passagiers tijdens excursies die door onze afdeling worden georganiseerd dient geheel vrijwillig en kosteloos te geschieden in verband met de aansprakelijkheid.

Een tegemoetkoming in de kosten van vervoer mag uitsluitend aan het einde van de rit aan de orde komen.

De bijdrage is maximaal 25 cent per gereden km - dit bedrag te delen door het aantal inzittenden. In geval van schade ten aanzien van de medepassagiers dient duidelijk aan de verzekeringsmaatschappij te worden

opgegeven dat het meerijden geheel vrijwillig en kosteloos geschiedde. In geval van schuld van de eigenaar/bestuurder vallen de aanspraken van de medepassagiers onder de verplichte W.A.M.-verzekering (Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen). Mochten er zich ondanks deze toelichting toch moeilijkheden met een verzekeringsmaatschappij voordoen over deze materie, dan is het gewenst om naast de behandeling door de assurantieadviseur, ook het Algemeen Secretariaat van de KNNV in te schakelen voor nader advies.

Het is gewenst dat elke automobilist die passagiers meeneemt, in zijn of haar verzekeringspakket een inzittenden-ongevallenverzekering heeft. Enkele verzekeringsmaatschappijen hebben zo'n verzekering